

Fellőtték a Szovjetunióban a harmadik szputnyik-űrhajót

Sok kísérleti állat és növény a négy és fél tonnánál is nehezebb űrhajóban

December elsején a Szovjetunióban fellőtték föld körüli pályára a harmadik szovjet szputnyik-űrhajót. A harmadik szovjet szputnyik-űrhajó súlya a hordozó rakéta utolsó lépcsője nélkül 4563 kilogramm. Az űrhajón kísérleti állatokat helyeztek el, köztük két kutyát, a Pselkát és a Muskát, kabinjában egyéb állatok, rovarok és növények is vannak. Az állatokat rádiótelevíziós készülékek és telemetriai rendszerek segítségével figyelik. Ezek továbbítják a földre az állatok állapotát jellemző élettani adatokat.

A TASZSZ-közlemény teljes szövege a következőképpen hangzik:

A tudományos kutatás terveivel összhangban 1960. december 1-én a Szovjetunióban földkörüli pályára fellőtték a harmadik szputnyik-űrhajót.

A kozmikus repülés viszonyai között végzendő orvosi és biológiai kutatások céljaira a szputnyik-űrhajó fülkéjében kísérleti állatokat helyeztek el, köztük két kutyát, a Pselkát és a Muskát. A fülkében ezenkívül más állatok, rovarok és növények is vannak.

A kísérleti állatokat rádiótelevíziós berendezés és telemetriai rendszerek segítségével figyelik meg. Ezek a Földre továbbítják az állatok állapotát jellemző élettani adatokat.

A szputnyik-űrhajón elhelyezett tudományos mérőberendezések segítségével a tervek szerint egy sor tudományos kutatást végeznek a kozmikus tér fizikája körében.

A harmadik szovjet szputnyik-űrhajó súlya a hordozó rakéta utolsó lépcsője nélkül 4563 kilogramm. Ellipszis alakú pályán halad. A rendelkezésre álló előzetes adatok szerint a szputnyik-űrhajó kezdeti keringési ideje 88,6 perc, a röppálya legközelebbi és legtávolabbi pontja 187,3, illetőleg 265 kilométer. A pályának az Egyenlítővel bezárt hajlásszöge 65 fok.

A szputnyik-űrhajón »Szignál« mintájú rádióadóállomást helyeztek el, amely 19,995 megahercz frekvenciával működik és váltakozó időtartamú távirati közleményeket továbbít. A szputnyik-űrhajón elhelyezett berendezéseket vegyi és napelemek táplálják.

A rendelkezésre álló előzetes adatok szerint a szputnyik-űrhajón elhelyezett valamennyi berendezés zavartalanul működik.

A földi rádiótechnikai állomások rendszeresen figyelik a harmadik szputnyik-űrhajót. Az alábbiakban következik azoknak a városoknak a felsorolása, amelyek felett a szputnyik-űrhajó elrepült:

Róma (magyar idő szerint) 11 óra 31 perc, Leningrád: 11 óra 36 perc, Párizs: 13 óra 01 perc, Peking: 13 óra 20 perc, London: 14 óra 32 perc, Hanoi 14 óra 55 perc, Moszkva 16 óra 10 perc.

Hruscsov nyilatkozott az űrhajó fellövéséről

A Szovjetunió Legfelső Tanácsának Elnöksége és a szovjet kormány csütörtökön Norodom Szihanuk herceg, Kambodzsa államfője tiszteletére adott fogadásán természetesen az új szovjet szputnyik-űrhajó sikeres fellövése volt a legfőbb beszédtema.

A külföldi újságírók megkérték N. Sz. Hruscsovot, szóljon néhány szót a szputnyik-űrhajóról. Az egyik tudósító megemlítette a szovjet kormányfőnek, hogy az egész világ nagy érdeklődéssel várja, ismét visszatér-

tik-e a szovjet tudósok az űrhajó kabinját a földre.

— Gondolom, igen, de ezt tudásaink jobban tudják.

— válaszolta mosolyogva a szovjet kormányfő. Amikor a tudósítók elmondották, hogy világszerte milyen nagy visszhangot keltett a szovjet szputnyik-űrhajó nagy súlya, mérete, N. Sz. Hruscsov tréfálkozva megjegyezte:

— Ez a kabin már akkora, hogy az űrhajós akár kényelmesen ebédelhet és vacsorázhat is benne.

Az ember világűr-utazásának befejező előkészülete

A harmadik szputnyik-űrhajó felbocsátásáról kiadott TASZSZ-jelentést — érthetően — igen nagy érdeklődéssel tanulmányozzák az Uránia csillagvizsgálóban is a csillagászok, asztronautikusok, az űrhajózás szakemberei. A harmadik szputnyik-űrhajó felbocsátásának jelentőségét dr. Kulín György csillagász, az Uránia Csillagvizsgáló Intézet igazgatója a következőkben foglalta össze:

— Az ember űrrepülése rendkívül felelősségteljes vállalkozás, érthető tehát, hogy mielőtt erre sor kerülne, elvégzik azokat a biológiai kísérleteket, amelyek — lehetőség szerint — minden előre számított és a váratlan mozzanatokra is kiterjednek.

Ez magyarázza az utóbbi idők sorozatos rakétakísérleteit,

amelyeknek célja a különböző élő szervezetek viselkedésének tanulmányozása, a gyorsulás, a súlytalanság

mányozzák (hőmérséklet, nyomás, páratartalom, oxigén), hanem kiterjednek az esetleges sugárzások utóhatásaira is.

— Az űrhajókabin közölt súlyából és a benne elhelyezett állatok felsorolásából joggal következtethetünk arra, hogy

a kabin néhány nap múlva földi parancsra visszahozzák.

Hogy ennek rövidesen be kell következnie, azt indokolja a nagy földközelség.

Azokon a helyeken, ahol a szputnyik elhalad, a koraesti és a hajnali órákban szabadszemmel is igen jól megfigyelhetik,

hiszen fényessége a Vénusz fényességével vetekszik.

— Remélhető, hogy a légkörnek az eddig mesterséges holdakkal még kevésbé átkutatott, 190-től 265 kilométerig terjedő rétegéről, annak szerkezetéről, összetételéről és a benne uralkodó fizikai viszonyokról az eddignél pontosabb képet fogunk kapni.

Ez a légréteg a meteorfelvillanások középső zónája

és eddig jóformán azok segítségével szerztünk ismereteket az ott uralkodó viszonyokról — hangzott Kulín György nyilatkozata.

Jövőre már a termelősövetkezetek termelik a szegedi fűszerpaprika zömét

Az ideai fűszerpaprikatermes betakarításával egyidőben a feldolgozó vállalat megkezdte a jövő évi termelési szerződéseket megkötését is.

Eddig közel ötezer holdra szerződtek,

ebből 3058 hold a termelősövetkezetek, a többi állami gazdaságok és egyéni dologozó parasztok földje.

Elsőnek a megye északi részében lévő tsz-ek szerződtek. Igyekeztek, hogy jusson nekik terület, mert az elmúlt néhány évben

nagyon megkedvelték a jövedelmező fűszerpaprika-termelést.

Tavasszal is elsőek voltak a palánta kiültetésével. Már május 20-ig befejezték ezt a munkát. A hagyományos paprikatermelő körzetben viszont júniusban ültették ki a palántát, sőt a rózskéi Petőfi Termelősövetkezetben július 5-én került földbe az utolsó palánta. Eppen ezért nem csoda, hogy

az északi körzetben levő termelősövetkezetek az idén két szedéssel több termést értek el.

A vásárhelyiek s a mórhalmi Vörös Október és Ujvilág Tsz-ek már augusztusban szállították az új termést. A Szeged környékiek csak két hét múlva, szeptember 6-án és 8-án jelentkeztek első ízben.

Legnagyobb termést a Békés megyei tsz-ek érték el.

Új külföldi távirati, utalvány- és telex-díjak

A postavezérgazgatóság közli, hogy megnyílt a telexforgalom a Holland-Antillákkal (Curacao).

A háromperces levelezés díja 27,55 aranyfrank.

A brit postagazgatósággal történt megállapodás értelmében a Nagy-Britanniába és Észak-Írországra szóló, vagy onnan érkező postautalványok legnagyobb összegét az eddigi tíz angol fontról negyven angol fontra emelték.

Olcsobb lett a távirat Ma-

gyarország és Németalföld (Hollandia) között.

A teljes díjú távirat szavanként 0,36 helyett 0,30, a levéltávirat 0,18 helyett 0,15, a hírlaptávirat pedig 0,19 helyett 0,15 aranyfrank.

Ugyancsak olcsóbb lett a telexdíj Peruvál.

A háromperces levelezés díja az eddigi 36,73 helyett 27,55,

a további egy-egy perc pedig 12,25 helyett 9,19 aranyfrank,

A JÓLÉT KULCSA

Bármilyen ősi jelszó is nálunk a pátópalos »Hej, ráérünk arra még«, azért egyes tsz-ek hamarabb is rendbetehetnék saját szénájukat. A szegedi járásban is gyakran olyan okok idézik elő a nehézségeket, amelyen a közönség gazdái könnyen segíthetnének. Mert csak akarat, elhatározás és hozzáértés kérdése az egész.

Szegeden e héten zajlott le a kibővített megyei pártbizottsági ülés, ahol Sztójka István mindszenti községi párttitkár fáradt, borostás arccal jelent meg. Ismerősei érdeklődésére elmondotta, hogy egyenest a barcsi Vörös Csillag Termelősövetkezetből érkezett, ahol tapasztalatszerző látogatáson volt. Természetesen többen is voltak vele a községből, s amit láttak, az megértte a fáradságát. A közel 500 tagot számláló gyönyörű kollektív gazdaságban ismeretlen fogalom a szegénység és az elmaradottság. Minden egyes szövetkezeti gazda vidám és elégedett az életével.

Egyszerű ennek a magyarázata: szívvel-lélekkel dolgozik mindenki. A közgyűlésen elhatározta a tagság, hogy ók nem a hagyományos munkacsoporthoz tartoznak el a jövedelmet, hanem forintnormák szerint. Ez azt jelenti, hogy nem terményt, hanem készpénzt írnak javukra az elvégzett munka arányában. Meghatározták például, hogy 100 négyzetgölg cukorrépa felszedéséért ennyi és ennyi forint esik az összes fejlesztési és szociális alapokat leszámítva. S mint a megszálloztak, úgy dolgoznak az emberek. Amikor munka van a községben, otthon meg sem lehetne őket köztönni. Nem féltik a hasukat, hogy nincs a padláson garmadába rakva a gabona, hanem úgy tesznek: ha pénznük van, mindenképpen van. Pénz pedig kerül, mert átlagosan 2500—2600 forintot keresnek havonta a maguk gazdaságában.

»Hohó, ekkora jövedelem láttán mi is több kedvet éreznénk a munkához?« — mondhatják a se előre, se hátra nem haladó Szeged környéki szövetkezeti gazdák.

Pedig nincs igazuk. Barcson is pontosan olyanok voltak az indulási körülmények, mint náluk, sőt eleinte az értetlenség és a gyanakvás is hasonlóképpen gátolta a kibontakozást. Csakhogy belátták, dohogással, félszívrrel végzett munkával nem jutnak messzire. Nem vártak könnyű segítséget senkitől, hanem okos, jó tervek készítése után hozzáálltak boldogulásuk megalapozásához. S most joggal büszkék sikereikre. Az egész országból özönlnek hozzájuk a tapasztalatra szomjas termelősövetkezeti vezetők, s ók szívesen feltárlják gazdagodásuk »titkát«.

A titok azonban — már mindenki gondolhatja — nem egyéb, mint annak felismerése, hogy a közös gazdálkodás útján lehet igazán boldogulni, csak a tagságnak össze kell magát szednie, nem szabad a sültgalambvárás hangulatába esni. Régi igazság az is, hogy ki mint vet, úgy arat, tehát ahol még most sem takarították be az ideai termést, ott a kései vetés miatt aligha nőnek jövőre tömött kalászkok. Halottuk, hogy az egyik tisztántúli kollektív gazdaságban, ahol társadalmi munkások segítettek szedni a cukorrépat, az egyik szövetkezeti gazda gúnyosan úgy tett: »Csak szedjétek, most láthatjátok, milyen jó a közös«. Hát csoda, ha ilyen hozzáállás mellett nem teljesítették a megtervezett munkaerő-értékét? Hát csoda, ha az ilyenek miatt nem látják még sokszor a bizakodó emberek sem a kibontakozó jövőt?

Mielőbb szedik össze magukat a szövetkezeti gazdák, annál jobb maguknak és családjuknak. Néhány év múlva bizonyosan nem lesznek már meg a jelenlegi problémák, mert akkor mindenki megtanulja, hogy kellemesebb jól élni, mint gyötörödni, vegetálni. De miért kell várni néhány esztendő? A kulcsot odaadta az állam a szegedi járásban is minden tsz-gazda kezébe, csak a barcsi Vörös Csillag tagjaihoz hasonlóan bátran nyissák ki vele a jólét kapuját.

A szakma legújabb ismereteit is elsajátítják a szegedi kisiparosok

Most decemberben újabb szakmai továbbképző tanfolyamok szervezését kezdte meg a KIOSZ szegedi csoportja. Ezekben részben budapesti, részben pedig helyi előadók ismertetik a szakma legújabb eredményeit, az új eljárásokat, modelleket stb. Erthető, hogy a szegedi és a járási kisiparosok között.

Élénk az érdeklődés a továbbképzés iránt.

Az első kétnapos szakmai tanácskozást a kelmeafestők és vegytisztítók részére tartják meg. Ezen neves fővárosi szakemberek tájékoztatják a szegedieket, főképpen a mostanában egyre nagyobb tért hódító műanyagok különböző festési, tisztítási módszereiről.

A városi kisiparosok már valamennyien bejelentették részvételüket,

s a járásiak jelentkezése is megkezdődött a december derekán tartandó előadásokra. Hasonló érdeklődéssel várják a nőiszabók is a január 2-án kezdődő továbbképző tanfolyamukat. Már harmincheten jelentkeztek a több szemléltető szakelőadásból álló foglalkozásra. Részükre ugyancsak fővárosi előadó tartja a tanfolyamot és ismerteti a legújabb hazai és hazánkban térhódító praktikus, izléses szabásmódokat.

Ezenkívül még több szakmában is megkezdődött a téli oktatás előkészítése. Az építők gyakorlati

bemutatókkal kiegészített tanfolyamon ismerik meg az új tervezési elgondolásokat,

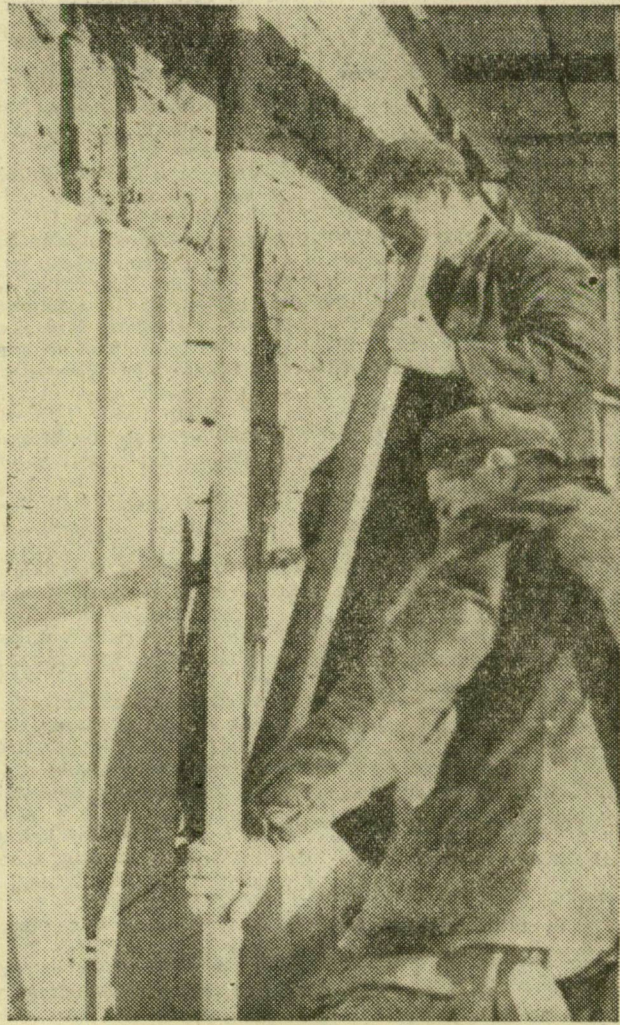
a pótanyagok felhasználását. Az asztalosok részére műhelylátogatásokat is terveznek: tapasztalatcserére viszik őket kisipari szövetkezetekbe és állami üzembe is. Azonkívül bemutatják a modern, korszerű bútortervezést, a gazdaságos anyagkihasználást.

Érdekes és körültekintő módon gondoskodik a KIOSZ a fodrásztanulók megfelelő előmeneteléről, szakmai képzéséről is. A legképzettebb kisiparosok részvételével bizottságot alakítottak, melynek tagjai hamarosan meglátogatják a tanulókat foglalkoztató szaktársaikat. Itt meggyőződnek, hogy

megfelelően fejlődik-e a tanuló,

s tanácsot adnak, megbeszélnek a tanításának módszerét a mesterrel. Ezenkívül a tanulók részére időnkint többórás bemutatót tartanak, akik ezeken megismerkedhetnek a jobb munkamódszerekkel, a legváltozatosabb, divatos modellekkel.

Méskővel borítják az új tanácsházát

(Somogyiné felvétele)

A hatemeletes új tanácsháza oldalát méskőburkolattal látják el. A tíz kilogramm súlyú bolgár méskőlapokat a Budapesti Köfaragó Vállalat szakmunkásai illesztik a helyükre, minden lapot négy acélkapocsval erősítve a falba. Felvételünk a negyedik emelet magasságában dolgozó köfaragó-munkásokat örökítette meg, egy kőkocka elhelyezésének pillanatában.